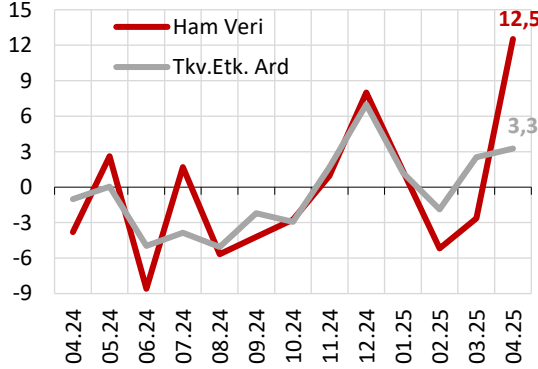

Makro: Sanayi üretiminde sermaye malları kaynaklı oynaklık sürüyor

Nisan ayında sanayi üretimi aylık bazda %3,1 ile sert gerilerken, yıllık bazda takvim etkileriyle %12,5 büyüdü. Takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim ise %3,3 seviyesinde oluştu. Nisan ayındaki sert aylık daralma büyük ölçüde mart ayındaki kuvvetli artışın belirleyicisi olan sektörlerdeki düzeltme/normalleşme hareketinden kaynaklandı. Nitekim, diğer ulaşım araçları ile bilgisayar, elektronik, optik aletler başta olmak üzere sermaye mallarının aylık SÜE değişimine katkısı -2,3 puan ile belirgin oldu. Bu etki haricinde ise diğer sektörlerde de tekstil, giyim, fabrikasyon metal ve mineral maddeler öncülüğünde genele yayılan bir daralma dikkat çekti. Bu daralmada sıkılaştırılan finansal koşullar ile yerel ve küresel ölçekte artan belirsizliklerin etkisi olduğunu düşünüyoruz. Bunun haricinde, Ramazan Bayramı sonrasında yaygın olmasa da köprü günü kullanımı kaynaklı düşürücü etkiler de oluşmuş olabilir. SÜE'deki zayıflayan seyrin ikinci çeyrek boyunca korunacağını tahmin ediyoruz. Zira mayıs ayına ilişkin veriler de bu yönde sinyal veriyor.

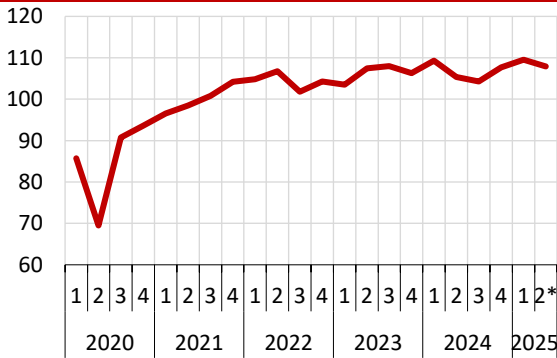
Sanayi Üretim Endeksi (SÜE), nisan ayında mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) olarak aylık bazda %3,1 azalırken, yıllık bazda %12,5 arttı (Grafik 1, 2 ve 3). Ham veride yıllık bazdaki yüksek artış oranı olağan takvim etkilerinden (geçen yılın nisan ayına göre çalışılan gün sayısının 2,5 gün fazla olmasından) kaynaklandı. Söz konusu takvim etkilerinden arındırılmış olarak SÜE yıllık bazda %3,3 arttı.

Grafik 1. SÜE (yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

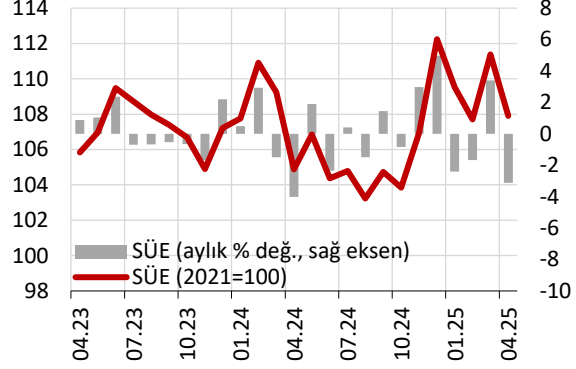
Grafik 3. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

* Nisan ayı verisidir

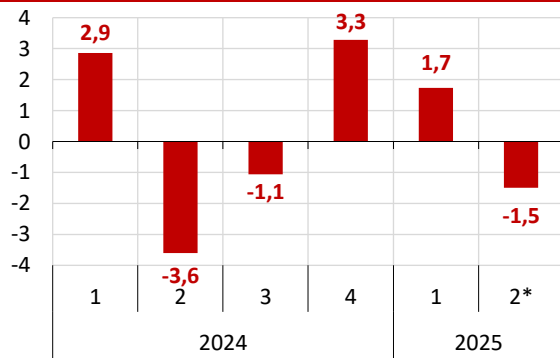
Kaynak: TÜİK

Grafik 2. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış)

Kaynak: TÜİK

Grafik 4. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, çeyreklik % değişim)

* Nisan ayı verisidir

Kaynak: TÜİK

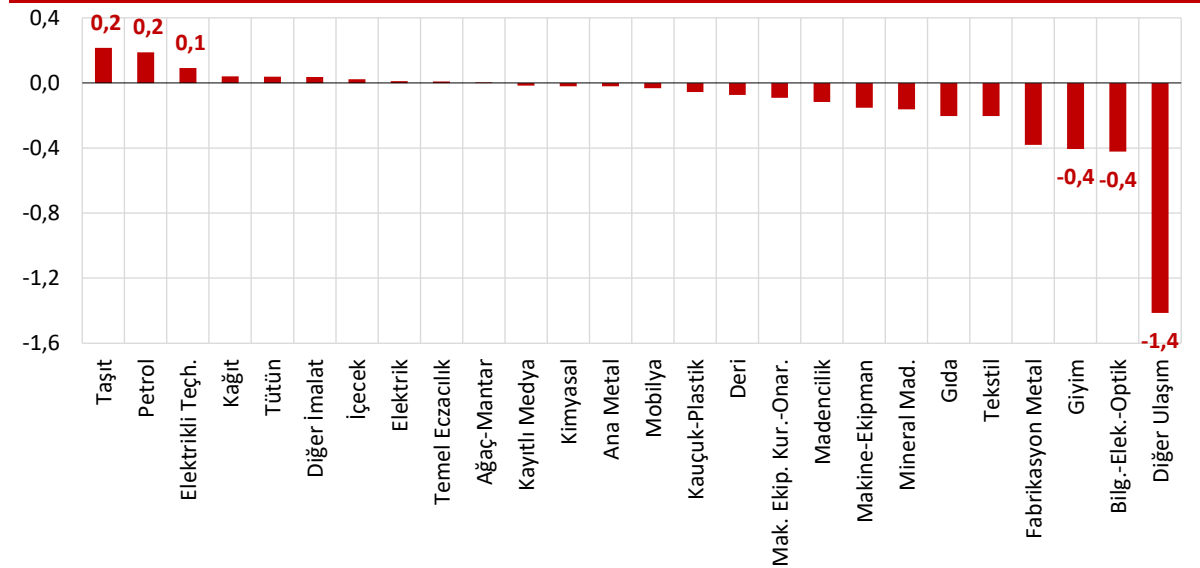
SÜE aylık verilerinde sermaye malları (özellikle diğer ulaşım) kaynaklı kuvvetli dalgalanma sürdü. Geçen ayki notumuzda da belirttiğimiz gibi, mart ayındaki kuvvetli SÜE (m.a.) aylık artışının belirleyicisi olan diğer ulaşım araçları nisan ayındaki ters yönlü hareketiyle toplam üretim büyümesini aşağı çeken belirleyici unsur oldu.

Sektörel veriler SÜE'deki (m.a.) yavaşlamanın bazı sektörlerde belirginleştiğini ve ana eğilimde yavaşlama olduğuna işaret etti. SÜE azalışına en yüksek katkı -1,4 puan ile diğer ulaşım araçlarından

geldi (Grafik 5). Aylık bazda yüksek oynaklık sergileyen ve savunma sanayi ürünlerinin de bulunduğu bu sektöre ilişkin üretim değişiminde önceki ayda olduğu gibi nisan da dış talep belirleyici oldu. Mayıs ayı ihracatına ilişkin TİM verilerine göre ise, savunma ve havacılık ihracatında nisan ayındaki düşüş mayıs ayında büyük ölçüde geri alındı. Bu nedenle mayıs ayında diğer ulaşım araçlarında üretimin yukarı yönlü düzeltme yaparak SÜE'ye belirgin katkı sunabilir. **Bilgisayar, elektronik ve optik aletlerin imalatı** (m.a.) %19,4 gerileyerek aylık toplam sanayi üretimi büyümesini 0,4 puan aşağı çekti. Ocak-nisan döneminde sektörel üretimdeki daralmada yurt içi talebin belirleyici olduğunu değerlendiriyoruz. Toplam imalat sanayinde ve ihracatta yüksek paya sahip **giyim üretimi** (m.a.) aylık %8,8 daralarak toplam endeksi en fazla aşağı çeken üçüncü sektör oldu. Giyim sektörünün ana tedarikçisi olan ve son 4 aydır üst üste daralan **tekstil üretimi** (m.a.) nisan da aylık %3,2 küçüldü. Tekstilde son 4 aydaki birikimli azalış %8,5'e ulaştı.

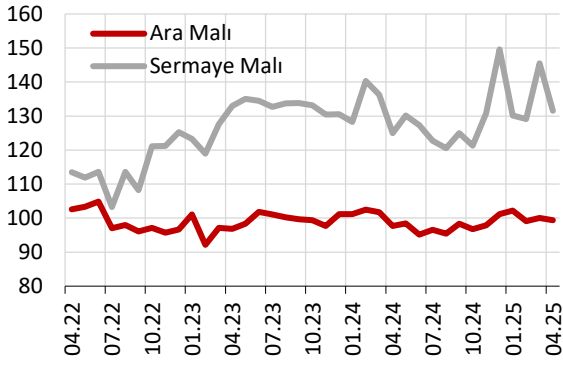
Diğer yandan SÜE aylık büyümesine en fazla katkı sunan sektör aylık %3,5'lik üretim artışıyla **taşıt** olurken, **rafine edilmiş petrol ürünleri** ve **elektrikli teçhizat** da sırasıyla aylık %7,2 ve %2,2 üretim büyümesi kaydetti.

Grafik 5. Nisan Ayı SÜE Aylık Değişimine Katkılar
(% puan, mevsimsellikten arındırılmış)

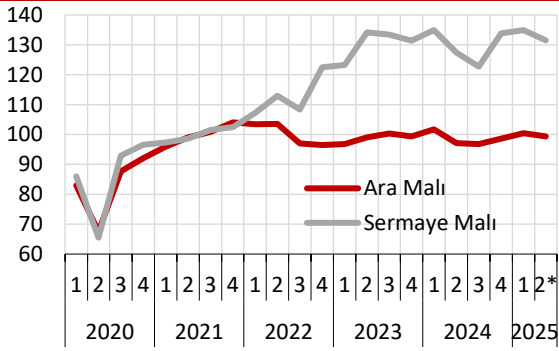

Kaynak: TÜİK, Akbank

Mal grupları bazında bakıldığında ise; sermaye malları imalatı aylık %9,6 daralarak bir önceki ayda kaydedilen yüksek üretim büyümesinin kısmen düzeltilmesini yaptı (Grafik 6). Sermaye malları içerisinde yer alan diğer ulaşım araçları ve bilgisayar, elektronik ve optik aletlerin imalatı sektörlerinde yüksek oynaklık sermaye malları üretiminin de oynak bir seyir izlemesine neden oluyor. Bu ayda dayanıksız tüketim malları %3, ara malı ise %0,7 küçüldü (Grafik 6 ve 7). Şubat-mart döneminde ortalama %2,5 daralan dayanıklı tüketim malları nisan da %0,4 küçüldü. Enerji üretimi ise %1,3 büyüme ile SÜE büyümesine pozitif katkıda bulundu (Grafik 8 ve 9).

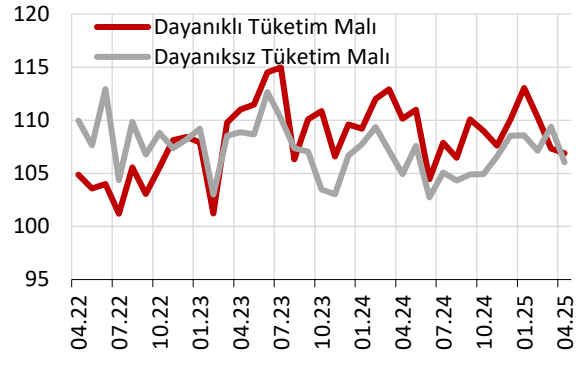
Grafik 6. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

Kaynak: TÜİK

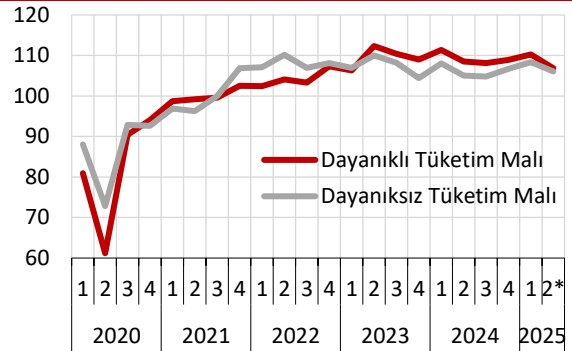
Grafik 8. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

* Nisan ayı verisidir

Kaynak: TÜİK

Grafik 7. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

Kaynak: TÜİK

Grafik 9. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

* Nisan ayı verisidir

Kaynak: TÜİK

Tablo 1. Sanayi Üretim Endeksi (Yıllık Yüzde Değişim)

	Oca.25	Şub.25	Mar.25	Nis.25	2024-Ç3	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2*
Toplam Sanayi	1,3	-5,2	-2,6	12,5	-2,8	2,2	-2,2	12,5
Madencilik ve Taşocakçılığı	-0,7	-7,6	1,3	7,2	0,9	-4,2	-2,1	7,2
Kömür ve Linyit Çıkartılması	-5,7	-5,1	9,7	-0,3	16,2	1,8	-0,6	-0,3
Ham Petrol ve Doğal Gaz Çıkarımı	49,6	41,2	38,1	42,1	53,4	68,9	42,8	42,1
Metal Cevherleri Madenciliği	-8,2	-18,0	-0,1	-0,6	-12,4	-22,0	-8,6	-0,6
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	-0,2	-12,2	-12,7	10,0	-5,8	-8,1	-8,5	10,0
İmalat Sanayi	1,3	-6,0	-3,3	12,8	-3,3	1,8	-2,7	12,8
Gıda Ürünleri İmalatı	-3,7	0,5	3,9	16,8	0,1	-1,9	0,1	16,8
İçeceklerin İmalatı	0,3	-9,8	-1,8	12,4	-2,4	6,2	-3,8	12,4
Tütün Ürünleri İmalatı	1,6	-5,9	-15,9	19,6	-0,7	3,3	-7,2	19,6
Tekstil Ürünleri İmalatı	1,7	-5,7	-10,1	6,8	-2,4	3,4	-4,9	6,8
Giyim Eşyaları İmalatı	6,6	-2,7	-4,7	6,9	4,2	10,5	-0,4	6,9
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	4,6	-5,3	-5,5	0,4	-9,6	-4,6	-2,3	0,4
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı	0,9	1,1	-5,1	23,6	-10,6	-1,5	-1,1	23,6
Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	2,4	-6,3	-5,6	11,5	-4,0	3,0	-3,3	11,5
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması	3,0	-7,2	-11,3	3,4	3,2	-7,7	-5,6	3,4
Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ür.	4,8	2,3	5,9	13,7	-6,9	-10,2	4,4	13,7
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	1,4	-6,1	-6,4	7,7	1,8	1,5	-3,8	7,7
Temel Eczacılık Ürünlerinin İmalatı	-5,8	-20,3	-11,7	11,0	-17,7	-8,7	-12,9	11,0
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	-3,1	-9,7	-12,0	10,5	-5,4	-3,1	-8,4	10,5
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ür.	3,4	-12,8	-5,8	15,2	-4,8	-2,2	-5,2	15,2
Ana Metal Sanayii	1,6	0,3	-2,1	11,4	4,7	3,7	-0,1	11,4
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	5,4	4,7	2,9	19,8	-0,3	12,3	4,3	19,8
Bilgisayarların, Elektronik ve Optik Ür.	16,8	22,3	-12,5	4,9	-15,3	-1,3	4,6	4,9
Elektrikli Teçhizat İmalatı	3,0	-3,5	-8,3	16,7	2,9	-1,9	-3,3	16,7
Makine ve Ekipman İmalatı	-5,8	-8,9	-11,3	4,9	-10,1	-7,5	-8,8	4,9
Motorlu Kara Taşıtı İmalatı	-11,4	-16,1	-9,4	17,6	-11,5	-10,6	-12,3	17,6
Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	1,6	-46,3	30,4	11,6	-17,5	29,5	-5,8	11,6
Mobilya İmalatı	5,1	-6,7	-9,9	11,6	-3,4	4,0	-4,3	11,6
Diğer İmalatlar	4,3	1,5	-11,9	16,1	0,9	-3,1	-2,4	16,1
Makine ve Ekipmanların Kurulumu ve Onarımı	16,2	2,9	9,1	14,9	4,4	9,1	9,0	14,9
Elektrik, Gaz, Buhar	5,0	7,2	2,9	12,3	4,3	10,0	5,0	12,3
Toplam Sanayi	1,3	-5,2	-2,6	12,5	-2,8	2,2	-2,2	12,5
Ara Mali	0,8	-6,9	-7,4	11,5	-2,6	-0,7	-4,6	11,5
Dayanıklı Tüketim Mali	6,3	-3,6	-11,6	5,4	-0,7	-0,2	-3,5	5,4
Dayanısız Tüketim Mali	-1,3	-3,3	-2,1	12,7	-1,9	0,2	-2,2	12,7
Enerji	6,2	6,9	6,1	13,3	4,7	7,6	6,4	13,3
Sermaye Mali	2,4	-10,0	3,5	16,3	-7,4	5,9	-1,4	16,3
Düşük Teknoloji	0,8	-2,9	-4,2	11,8	-1,1	1,9	-2,1	11,8
Orta-Düşük Teknoloji	3,1	-4,9	-3,4	13,1	-2,2	0,6	-1,8	13,1
Orta-Yüksek Teknoloji	-3,8	-6,4	-1,9	14,4	-5,2	-1,5	-4,0	14,4
Yüksek Teknoloji	15,3	-27,8	-0,6	7,1	-14,6	16,1	-6,9	7,1

*Nisan ayı verisidir

Kaynak: TÜİK

Tablo 2. Sanayi Üretim Endeksi (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış)

	Aylık Yüzde Değişim				Çeyreklik Yüzde Değişim			
	Oca.25	Şub.25	Mar.25	Nis.25	2024-Ç3	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2*
Toplam Sanayi	-2,4	-1,7	3,4	-3,1	-1,1	3,3	1,7	-1,5
Madencilik ve Taşocakçılığı	7,3	-7,5	7,9	-2,5	-1,0	-3,0	6,7	-0,1
Kömür ve Linyit Çıkarılması	0,6	-6,9	16,0	-9,9	-4,2	-5,8	4,0	-3,1
Ham Petrol ve Doğal Gaz Çıkarımı	1,9	0,1	3,1	4,0	9,8	6,3	5,4	6,1
Metal Cevherleri Madenciliği	11,2	-13,2	13,9	-1,1	-4,1	-7,1	9,2	2,7
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	11,9	-5,4	1,4	-2,1	-0,3	-1,5	8,1	-3,0
İmalat Sanayi	-3,1	-1,7	3,7	-3,4	-1,3	3,8	1,5	-1,6
Gıda Ürünleri İmalatı	1,6	0,3	1,6	-1,6	-0,5	2,7	4,6	-0,5
İçeceklerin İmalatı	-0,3	-2,6	0,6	4,8	-5,6	9,8	0,2	4,3
Tütün Ürünleri İmalatı	-3,0	3,7	-8,7	10,7	-0,3	-0,1	-2,2	5,4
Tekstil Ürünleri İmalatı	-3,0	-1,3	-1,3	-3,2	-1,1	2,7	-1,8	-4,5
Giyim Eşyaları İmalatı	-2,2	-5,0	3,5	-8,8	1,8	1,0	-2,6	-8,3
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	0,5	-5,9	2,3	-8,7	-2,5	0,6	0,9	-9,1
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı	-1,6	3,7	-3,9	0,2	1,0	8,1	7,0	-1,2
Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	-2,2	-2,0	2,7	1,7	-0,8	3,0	0,7	2,8
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması	5,4	-1,2	-0,9	-2,3	2,5	-10,7	5,1	-3,3
Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ür.	8,2	-1,3	1,1	7,2	-8,0	3,9	12,5	7,5
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	0,1	-2,0	0,7	-0,5	-1,2	3,0	0,9	-0,7
Temel Eczacılık Ürünlerinin İmalatı	2,0	-4,5	10,7	0,6	-0,7	0,4	-3,1	5,9
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	-0,7	-2,5	-0,1	-1,4	-1,2	1,5	2,0	-2,4
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ür.	8,3	-8,6	6,2	-2,6	-1,7	1,6	4,8	-1,7
Ana Metal Sanayii	2,0	-1,9	-0,9	-0,4	1,0	3,3	1,9	-1,6
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	-8,3	4,4	1,3	-5,5	3,1	7,0	0,3	-3,4
Bilgisayarların, Elektronik ve Optik Ür.	-10,6	4,6	3,3	-19,4	0,8	0,4	18,3	-16,4
Elektrikli Teçhizat İmalatı	-0,2	1,1	-1,0	2,2	1,2	-0,4	2,4	1,9
Makine ve Ekipman İmalatı	-4,1	-1,9	1,3	-3,7	-1,2	2,1	-2,5	-3,5
Motorlu Kara Taşıtı İmalatı	-1,3	1,9	3,4	3,5	-5,0	1,0	2,8	6,5
Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	-35,0	-19,6	78,6	-30,0	-16,2	35,0	-10,6	-6,9
Mobilya İmalatı	0,8	-3,9	-1,5	-1,3	-0,5	3,1	1,2	-3,5
Diğer İmalatlar	4,5	-0,3	-5,8	1,8	2,1	1,0	0,6	-2,3
Makine ve Ekipmanların Kurulumu ve Onarımı	-6,5	1,4	3,6	-2,8	1,1	4,4	3,9	-0,1
Elektrik, Gaz, Buhar	-0,8	3,5	-3,5	0,2	1,8	1,4	1,1	-1,1
Toplam Sanayi	-2,4	-1,7	3,4	-3,1	-1,1	3,3	1,7	-1,5
Ara Mali	1,0	-3,0	1,0	-0,7	-0,3	1,9	1,9	-1,1
Dayanıklı Tüketim Mali	2,7	-2,4	-2,7	-0,4	-0,4	0,7	1,2	-3,0
Dayanıksız Tüketim Mali	0,0	-1,3	2,1	-3,0	-0,3	1,8	1,6	-2,1
Enerji	1,3	1,2	-0,6	1,3	-0,5	1,7	3,9	1,3
Sermaye Mali	-13,0	-0,8	12,6	-9,6	-3,7	9,1	0,8	-2,5
Düşük Teknoloji	-0,1	-1,5	0,3	-2,2	-0,3	2,4	1,3	-2,5
Orta-Düşük Teknoloji	1,2	-2,9	1,9	-0,7	-0,8	3,0	3,0	-0,5
Orta-Yüksek Teknoloji	-3,1	0,8	3,5	-0,5	-4,3	3,3	1,0	2,1
Yüksek Teknoloji	-30,7	-8,0	42,2	-32,2	2,6	19,4	-1,7	-17,5

*Nisan ayı verisidir.

Kaynak: TÜİK

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler biziatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

